

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a dr. Kiss Ferenc Kálmán ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Bata Zoltán ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen 1.591.836 forint visszafizetése iránt a Salgótarjáni Városi Bíróság előtt 6.P.21.128/2007. számon megindított, és a Nógrád Megyei Bíróság 2.Pf.20.368/2009/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében - mely perbe a felperes pernyertessége érdekében a dr. Fazokán Tamás ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt beavatkozó (beavatkozó címe) - az alperes 33. sorszámu felülvizsgálati kérelme alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási perköltséget. Saját felülvizsgálati eljárási költségét az alperes maga viseli.

I n d o k o l á s :

M.R.S. 2004. augusztus 13-án 21 óra 15 perc körüli időben **N.** irányából **K.** felé közlekedett a **B.E.** tulajdonát képező ...-... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsival. A gépkocsi kivilágítatlan főútvonalon, lakott területen kívül haladt, amikor egy útkereszteződésnél elütötte az úttestre bal oldalról keresztbe haladó, kézikocsiját toló alperest. Az alperes a baleset következtében súlyos sérülést szenvedett, továbbá a jármű és a kézikocsi egyaránt megrongálódott. A gépkocsivezetővel szemben a Salgótarjáni Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya közúti

baleset gondatlan okozásának vétsége miatti nyomozást megszüntette. Határozatának indokolása szerint a gépkocsi a baleset bekövetkezése előtt 89-91 km/óra sebességgel haladt, a fékezés megkezdésekor a gyalogos haladása a féktávolságon belülnek minősül. Az alperest a ...-i Rendőrkapitányság szabálysértési eljárás keretében 2005. március 24-én kelt határozatával figyelmeztetésben részesítette. Ezt követően az alperes kárigényét bejelentette a felperesnél, aki 2005. februártól 2006. szeptember hónapig bezárólag összesen 1.591.836 forintot fizetett az alperesnek a perbeli balesettel összefüggésben. Az alperes 2006. szeptember 20-án bocsátotta a felperes rendelkezésére a nyomozást megszüntető határozatot, melynek ismeretében a felperes felhívta az alperest az általa fizetett összeg visszafizetésére, majd igényét keresettel érvényesítette. A felperes szerint az alperes jogalap nélküli gazdagodott a kifizetett összeggel. Az elsőfokú bíróság a nyomozati iratok beszerzése, a nyomozóhatóság előtt eljárt szakértő és a gépjármű vezetőjének meghallgatása alapján azt állapította meg, hogy a kivilágítatlan útvonalon esti időszakban elfogadott másfél másodperces reakcióidő és az ennek alapján végzett számítások szerint a perbeli baleset elkerülhetetlen volt, bekövetkeztéért a gépjármű vezetője nem felelős. Az alperes már 2004. decemberében értesült a nyomozás megszüntetéséről, a szabálysértési hatóság pedig 2005. márciusában figyelmeztetésben részesítette. Ezért a bíróság megalapozatlannak tartotta azt az alperesi hivatkozást miszerint a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazásával nincs visszafizetési kötelezettsége. Ezen indokok alapján kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.591.836 forintot és ennek 2007. december 15. napjától december 31. napjáig járó 7,75%-os, 2008. január 1. napjától június 30. napjáig járó 7,5%, 2008. július 1. napjától december 31-ig 8,5%-os, valamint 2009. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó 10%-os kamatot, továbbá 100.000 forint perköltséget.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alperes fellebbezése folytán rámutatott arra, hogy a szakértő a baleset bekövetkezésének körülményeit vizsgálva és értékelve - egyenes, kivilágítatlan útszakasz, esti órák, féknyom hiánya - 1-1,5 másodperces reakcióidővel számolt. Megállapította, hogy a baleset elkerülhetetlen volt, miután ilyen reakcióidő esetén a gépkocsi csak féktávolságon kívül képes megállni. Ebből következik az a helyes megállapítás, hogy a balesetet olyan külső elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a Pp. 3.§ (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség elmaradása miatti lényeges eljárási szabálysértésre tekintettel a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a

megismételt eljárásban igazságügyi gépjármű szakértő kirendelését kérte. Állította, hogy a Pp. 3.§-ának (3) bekezdésébe foglalt tájékoztatási kötelezettség megsértése eredményezte azt, hogy ő maga nem indítványozott szakértői bizonyítást. A Pp. 4.§-ának (1) bekezdésével ellentétes az, hogy a bíróság a tényállást a büntető és a szabálysértési eljárásban megállapított tényekre alapította. Ezen eljárási szabálysértésekkel megállapított tényállás vezetett a Ptk. 345.§-ának (1) bekezdésének téves alkalmazásához. A Ptk. 345.§ (2) bekezdésében foglaltak megalapozott figyelembe vételével legfeljebb 80-20%-os kármegosztás alkalmazható. A Ptk. 361.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek nem állnak fenn, a felperes a baleset körülményeinek ismerete alapján kezdte meg a kárrendezést, ezért az első felszólításáig nem kellett visszafizetési kötelezettséggel számolnia, ekkorra pedig a felperes által megfizetett összeg elfogyott.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Arra hivatkozott, hogy a bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján állapította meg, mely a felülvizsgálati eljárásban nem vitatható. Amennyiben az alperes meggyőződése az volt, hogy a büntető eljárásban kirendelt szakértő téves véleményt adott, indítványozhatta volna más szakértő kirendelését. Ha a károsult magatartása a Ptk. 345.§ (1) bekezdése szerint elháríthatatlan külső ok, eszerint és nem a (2) bekezdés szerint felróható önhibának minősül. A Ptk. 361.§ (2) bekezdésében írott feltételek fennálltak, mert az alperesnek a szabálysértési hatóság kézhezvételétől kezdődően számolnia kellett visszatérítési kötelezettségével.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az alperes rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

A Pp. 3.§ (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség célja annak biztosítása, hogy a fél bizonyítási indítványait a jóhiszemű és a célszerű pervitel követelményének megfelelően előterjeszthesse. A tájékoztatási kötelezettség a bizonyítandó tényekre vonatkozik. Ezért a tájékoztatásra értelemszerűen az a fél tarthat igényt, akit ez a kötelezettség terhel. A jelen esetben a bizonyítás a felperest terhelte, ő tartozott annak igazolásával, hogy az alperesnek tartozatlanul fizetett, ezért jogosult a kifizetett összeg visszakövetelésére. A bizonyítási teher egyúttal azt is eredményezi, hogy a bizonyítatlanság következményeit a kötelezett viseli. A fentiekből következően a bíróság tájékoztatási kötelezettségére a felperes tarthatott igényt, ezért az alperes alaptalanul sérelmezi annak elmaradását. A szabálysértési eljárás adatainak - melyek a per egyéb adataival is összhangban álltak - értékelése nem ütközött a Pp. 4.§-ának (1) bekezdésébe foglaltakba.

Az ugyanis, hogy a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése és az abban megállapított tényállás nem köti nem értelmezhető akként, hogy a bíróság határozatánál - akár döntő jelleggel - is ne vehetné figyelembe a szabálysértési eljárásban alapul vett megállapításokat. Jogsértés nélkül, helytállóan figyelembe vett szakvélemény szerint az alperes olyan időben lépett a gépkocsi elé, amikor azzal a vezetője már nem tudott megállni. Ennélfogva a bíróság megalapozottan állapította meg, hogy az alperes a károsodását maga okozta azzal, hogy féktávolságon kívül lépett a gépkocsi elé. Ez a veszélyes üzem működési körén kívül eső, el nem hárítható károsodást előidéző ok volt.

Azt követően, hogy a szabálysértési hatóság a gépjármű vezetőjével szemben a nyomozást megszüntette, majd a szabálysértési hatóság határozatával figyelmeztetésben részesítette, az alperesnek számolnia kellett azzal, hogy a kapott összeget vissza kell térítenie, ezért felelőssége a gazdagodás megszűnéséért megállapítható.

A fentiekben kifejtett indokokkal a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdésének alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálat következménye, hogy a felülvizsgálati eljárási költségeit az alperes maga viseli és köteles a felperesnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 33.§-ának rendelkezései alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló eljárási költségét megtéríteni.

Budapest, 2010. január 7.

Dr. Bősinger Zsuzsanna a tanács elnöke s.k., Csánitzné Dr. Csiky Ilona előadó bíró s.k., Dr. Kiss Mária bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelül:

tisztviselő